

Vum Schlagsahns-Chou zum Hot Dog

Erënnerungen un d’Groussgaas an där Zäit,
wéi d’Beatles berühmt goufen an d’Amerikaner
um Mound gelant sinn.

«An d’Stad goen», dat huet fir mech als Kand geheescht: «An d’Groussgaass goen». Et gouf zwar och Butteker um Gruef, an der Philippsgaass oder soss ronderëm d’Plëss an de Knuedler, awer d’Groussgaass, do huet kee Wee derlaanscht gefouert.

Mee d’Groussgaass hat en anert Gesiicht, jee nodeem wéi een Erwuessenen een un der Hand geholl huet. Wor et meng Grousmamm, da si mer sous Garantie bei den Namur gaang. Zu mengen éischten Erënnerungen iwverhaapt gehéiert déi elegant Pâtisserie, déi deemols an de Sechzegerjoren nach matzen an der Groussgaass hir Dieren opgeschloen hat. Fir mech als klengen Däbbes wor dat bal eppes wéi eng Kierch, mat deene Marberstrafen, där strenger Madame, déi an engem richtige Guichet d’Keess gemaach huet, an deenen héijen Téike mat de ville gudde Saachen. Do huet ee misste richtig brav sinn, ma da krut een awer och eng Glace an engem sëlwere Becher. Meng Bomi hat, wéi déi aner Dammen och, zwar hir Hoer schéin toupéiert, mee si hunn awer all ëmmer hiren Hutt ubehalen, eppes, wat mech an deem Alter vill beschäftegt huet.

D’Haaptattraktioun: eng Rutschbahn

Wiertes, haaptsächlech mëttwochs, wa Maart wor, si mer mat menger Mamm a menge Gesëchter vis-à-vis bei de Pundel gaang. Dat wor méi kleng a méi einfach, mee et wor trotzdem derwäert: Et konnt een eng Pâtisserie - fir mech huet et meeschtens missten e Schlagsahns-Chou sinn - an nach e Kaffiskichelche bestellen. Da koum fir d’Kanner nach e waarme Schokela derbäi. Haut frett een sech, wéi een dat alles moies fréi ouni Bauchwéi konnt verdrécken ... Bei de Pundel koumen och meeschtens aner Tattaen a Frëndinne vu menger Mamm. Da gouf gezielt a gegeckst a beschass, bis datt iergend eng vun deenen Dammen op d’Auer gekuckt huet. «Lo muss ech awer goen, soss grommelt mäi Mann nees, ech hätt soss näischt ze dinn, wéi Kaffi drénken ze goen,» huet et da geheescht. Tatsächlech kënnt et mer haut vir, wéi dann d’Zeremonie vum Kaffi-drénken deemols oft den Highlight vun der Woch fir déi Hausfrae gewiescht wier: déi kleng Zockerboun, déi dat éiwegt Gekachs, Gewäschs a Gebotz verséisst huet.

Mat menger Mamm sinn ech awer och duerch d’Groussgaass spazéiert, wann ech Gezei gebraucht hunn. Da si mer an déi grouss nei Butteker gaang, wéi de Monopol mat senge gliesen Entréesdieren a sengen ultramoderne Rulltrape. Oder an de Rosenstiel, dee fir mech eppes wéi e Labyrinth wor wéinst senge versatene Niveauën, mä wou een awer vun der leschter Moud bis zu Ënnerwäsch, Knäpp oder Bettgezei alles fonnt huet. D’Kiischt um Kuch wor awer ganz kloer de Schongbuttek Biver. Net wéinst de Schong, dat wor ëmmer Gedeessesems. Um Programm stoungen zum Beispill wäiss Kommiounsschong oder schwaarz lacke Schéngelcher, déi ech garantéiert no dräi Deeg schon zerschréipt hat. Neen, wourëm et beim Biver wierklech goug, dat wor déi hëlze Rutschbahn, déi laanscht d’Trap an de Keller gaang ass. Dat wor dee Verkafsmagnéit: All d’Kanner wore wéi benzeg drop, op engem vun deene klengen Teppecher, déi ee vun engem Krop geholl huet, kënnen erofzerutschen: eemol, zweemol, zéngmol, bis et den Elteren duergaang ass.

Déi schéinste Butteker, och wa mer do kaum eragoungen, woren awer déi elegant Kleederbutteker wéi de Vogue oder de Bastian, mat hire grouse Vitrinnen aus de Fofzegejoren, an deenen deier gekleete Kleederpoppen snob gekuckt an hir Äerm a Féiss verrenkt hunn. Ier mer heem goungen, ass meng Mamm da meeschtens nach an dat eent oder anert Liewensmëttelgeschäft gaang: bei de Keiffer e Kranz Liewerwurscht sichen, oder bei de Santos Kaffi kafen: Nummer 8, Turc gemuel. An deem butzeg klenge Buttek, huet et och déi Zäit schonn no geréischterte Kaffisboune gericht. A wann een herno am Bus souz, huet et de ganze Won voll no frëschem Kaffi gericht.

Wann et mat mengem Papp an d'Groussgaass goug, dann huet hien d'Dieren zu ganz anere Sphären opgemat. Mat him sinn ech zum Beispill an d'Librairie Bruck gaang, wat am Ufank nach wierklech e Bicherbuttek wor, ier datt spéider do just nach Zeitung verkaaft goufen. Oder an d'Papeterie Hoffmann, um anere Wupp vun der Groussgaass. Dat wor eng richteg Schatztruh, mat enger Onmass Regaler voll Hefter, Enveloppen a Büros- an Zeehegeschir, a mat Téiken, wou ee vu Leit a Schiertecher zervéiert gouf. Awer am spannendste wor et, bei den Neuberg oder bei de Gilbert ze goen. Net wéinst dem Haushaltsgeschir, mee wéinst der Quinquaille. Beim Gilbert wor déi am Keller, op e puer Stäck. Et huet no Metall an no Maschinnueleg gericht. Och do gouf et Téiken, mee do stoung Männer a groe Schippen hannendrunn, an hannert hinnen eng Hällewull Tiräng, an deene sech Neel oder Handwierksgeschir verstoppt huet. Do gouf et Schrauwen am Lassenen, déi een an enger spatzer Tut verpaakt krut, an et konnt ee Schlüsselen nomaache loossen.

Fir all déi Schätz rëm heem ze kréien, hu mer dann, wéi gesot, virum Bruck de Bus geholl, do konnt een dann ëmmer nach d'Vitrinnë kucken, fir sech d'Zäit ze ver-

dreiwien. Well de Bus ass jo déi Zäit nach duerch d'Groussgaass gefuer. Gutt goug dat awer net ëmmer, well amplaz vun enger Foussgängerzon wor d'Groussgaass deemols nach eng richteg, a béide Richtunge befuere Strooss: Do hunn Autoë falsch geparkt, well eng Dame schnell nach eng Retouche ofgeholl huet, oder Camionnettë stoungen an der zweeter Spur fir ze liwweren. An der Strooss lounge nach d'Schinne vum Tram, dee grad eréischt ofgeschaf gi wor. Wann ee mam Vëlo ënnerwee wor, huet ee missen oppassen, fir net dran ze geroden oder op de Reschter vu glëtschegem Pavé auszerutschen. Et wor eng chaotesch Saach, eng Ambiance voller Hektik a Kaméidi, mä op alle Fall e bësse méi lieweg wéi haut.

Verstoppte Welten

Aus dem Vëlo ass eng Motocyclette ginn, an d'Chrëschtagsstären, déi am Wanter iwwert der Groussgaass hounge, woren op eemol aus Plastik. Lo sinn ech alleng an d'Groussgaass gezunn an hunn nei Saachen entdeckt. Mat de Frëndinne goug et bei de Conter, kee richteg Bistrot, awer och keng Pâtisserie. Do souze mer hannaen op hëlze Bänken, déi mat karéiertem Stofft bezu woren, an hunn Hot-Doge mat Moschter giess. Oder mir hu beim Quick eist Geld fir Kreemchen hänke gelooss: Dat hat näischt mam Quick vun haut ze dinn, et war en Haushaltsgeschäft, e schmuel Gebai mat enger Trap an der Mëtt, wou op all Stack e gelangweilt Butteksmeedche stoung, a wou een um Rez-de-Chaussée Plastiksrousen, Souveniren, Fuesboken oder Make Up fonnt huet. An déi, déi wierklech wollten «in» sinn, wéi dat deemols geheescht huet, déi si bei de Maison moderne gelaf, wou et um leschte Stack, am «Kid's Club», den dernier cri fir Teenager gouf.

An iergendwann, nach méi spéit, hu mer entdeckt, datt et hannert der Grouss-

gaass, gutt verstoppt, op all Säit nach eng verstoppte Welt géif ginn. Déi allermeeschten Haiser haten nämlech en Duerchgang an den Haff, wou dann nach en Hannerhaus lounge. Zu där Zäit hunn déi Haiser bal nëmme nach als Lager funktionéiert, mä plazeweis hunn och nach Leit gewunnt. Oder déi Wunnenge sinn ëmfunktionéiert ginn. D'Konschthaus wor sou e Fall: eng al Brak, awer mat vill Plaz, wou eng Rei Konschtbegeeschterter Atelieren age-riicht haten, a wou mer higaange sinn, fir Coursë matzemaan: Zeechnen, Skulptur a wat weess ech. Eng Rei Lëtzebuerger Konschtgréissten hunn sech deemols do e puer Su verdéngt.

Mam Wunnen an der Groussgaass wor et awer du ganz schnell eriwwer. E puer Glécklecher hunn et nach fäerdeg bruecht, an engem vun deenen alen Haiser eng Wunnenge ze ergatteren an sech do eng Mansarde anzerichten. Dat wor cool, an zimlech alternativ, well eng Heizung haten déi Haiser meeschtens keng. Mä een aalt Geschäft nom aneren huet ugefaangen auszeverkafen. Wéi d'Papeterie Hoffmann liquidiéiert huet, sinn ech mer réischt bewosst ginn, datt hei eemol eng richteg Dréckerei gewiescht wor: Si hunn nämlech fir dräimol näischt déi schéin al Dréckereis-Tiräng verkaf. Sech esou e «Setzkasten» an d'Stuff ze hänken wor deemols ganz modern, an och ech hu mer ee mat heem geholl.

Déi al Butteker goufen duerch neier ersat, déi oft mol keng zweet Entrée méi gelooss hu fir an d'Haus eran: All Meter Vitrine huet gezielt. Déi iewesch Stäck stoungen ëmmer méi eidel, an d'Hannerhaiser mat. Dat wor am Fong schonn den Doud vun der Groussgaass: Et huet ee gespuert, datt hei kee Liewe méi wier. Haut géif et sécher och rëm Jonker, déi et cool géife fannen, an der Groussgaass eng Studentebud ze hunn. Mol kucken, ob se nach en zweet Fréjoer kritt.

Renée Wagener

